הורה כהן משיח פרק שני הוריות ט.

[1]לא תגיע ידו ונאמר [2]לא תשיג ידו מי שבא לידי עניות ועשירות יצא נשיא ומשיח שאין באין לידי עניות נשיא דכתיב [3]ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו [4]מי שאין על גביו אלא ה' אלהיו משיח דכתיב [4]והכהן הגדול מאחיו [5]שהוא גדול מאחיו בנוי בכח בחכמה ובעושר אחרים אומרים מנין שאם אין לו גדלהו משל אחיו ת"ל והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו [5]גדלהו מאחיו בעא מיניה רבינא מר"נ בר יצחק נשיא שנצטרע מהו מידחא דחי או מיפטר פטיר [6]א"ל דילך או דגזא תניא ר"ע אומר משיח פטור מכולן אמר רבא מ"ט דר"ע אמר קרא [5]זה קרבן אהרן ובניו זו באה חובה לו ואין אחרת באה חובה לו ואימא כי ממעט ליה רחמנא מדלי דלות ומאי ניהו עשירות האיפה אבל עשירות דעשירו' לא מעטיה רחמנא לא ס"ד דכתי' [7]וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת מאלה המתכפר באחת מתכפר בכולן ושאין מתכפר באחת אין מתכפר בכולן אלא מעתה דכתיב [7]והיה כי יאשם לאחת מאלה ה"נ דכל המתחייב באחת מתחיי' בכולן ושאין מתחיי' באחת אין מתחייב בכולן אלמה תנן ר"ע אומר נשיא [8]חייב חוץ משמיעת קול אביי ורבא דאמרי תרוייהו מאחת משמע ליה לאחת לא משמע ליה ומ"ש מאחת דמשמע ליה דכתביה רחמנא לבסוף גבי עשירית האיפה למימרא דכל דמחייב בעשירית האיפה מחייב בכולן דאי ס"ד מתחייב באחת אע"פ שאין מתחייב בכולן נכתביה להאי מאחת מאלה בדלות א"נ בעשירות: **מתני'** [9]כל המצות שבתורה שחייבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת היחיד מביא כשבה ושעירה [10]והנשיא שעיר [11]ומשיח יו"ד מביאין פר [12]ובעבודת כוכבים היחיד והנשיא והמשיח מביאין שעירה [13]יו"ד פר ושעיר פר לעולה ושעיר לחטאת אשם תלוי [14]היחיד [15]והנשיא חייבין [16]ומשיח [17]יו"ד פטורין [18]אשם ודאי היחיד והנשיא והמשיח חייבין וב"ד פטורין [19]על שמיעת הקול ועל בטוי שבתים ועל טומאת מקדש וקדשיו ב"ד פטורין [20]והיחיד והנשיא והמשיח חייבין אלא שאין כ"ג משיח חייב על טומאת מקדש וקדשיו דברי [21]ר"ש ומה הן מביאין [22]קרבן עולה ויורד [23]ר"א אומר הנשיא מביא שעיר: **גמ'** תניא ר"ש היה נותן כלל כל שהיחיד באשם תלוי הנשיא כיוצא בו משיח וב"ד פטורין וכל שהוא באשם ודאי נשיא ומשיח כיוצא בהן וב"ד פטורין שמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו בית דין פטורין נשיא ומשיח חייבין אלא שאין הנשיא חייב בשמיעת הקול ולא משיח בטומאת מקדש וקדשיו כל שהוא בעולה ויורד נשיא כיוצא בו משיח ובית דין פטורין הא גופא קשיא אמרת שאין משיח חייב בטומאת מקדש וקדשיו בטומאת מקדש וקדשיו הוא דפטור אבל בשמיעת הקול ובטוי שפתים חייב אימא סיפא כל שהוא בעולה ויורד נשיא כיוצא בו משיח ובית דין פטורין קתני משיח ובית דין פטורין מה בית דין פטורין מכולהן אף משיח פטור מכולהן

קשיין

דלעו"ג דלין מתחייב כאחת מהן מתחייב כשאר כולן: **נכסביה רחמנא להאי מאחת דלות.** כתוקין וכני יונה: **אי נמי בעשירות.** דהיינו כשבה או שעירה אלא מדכתב ביה רחמנא מאחת גבי עשירית האיפה לין בעשירית האיפה לין מתחייב בעשירית האיפה כתיב זה קרבן דלין מתחרת בהה לו חובה: **מתני' כל המצות שבתורה שחייבין על זדונן כרת ועל שגגתן וכו' ומשיח וכ"ד מביאין פר.** כדלמרינן לעיל (דף ח.) נאמר כאן עליה [1] ונאמר להלן [2] לגלות עבודה עליה וכו'. ומשיח יליף ממלות יחיד ואם נפש לעמוד מחטאן מעלין: **ובעבודה כוכבים יחיד ומשיח ומשיח מביאים שעירה.** דכתיב בפרכת שלח לך בעבודת כוכבים [3] ואם נפש וגו' וכולן בכלל נפש אחת הן: **וכ"ד מביאין פר ושעיר.** כדכתיב בפרכת שלח לך [2] ואמר לעיל (דף ז:) יליף מעיני מעיני מה להלן כ"ד אף כאן כ"ד: **אשם תלוי היחיד והנשיא חייבים בה דין ומשיח פטורים.** כדלמר בריש פירקין (ז.) דכתיב באשם תלוי [4] ובפר הכהן על שגגתו אשר שגג מי שחטאו ושגגתו שוה וכו': **אשם ודאי יחיד ונשיא ומשיח חייבין.** דכתיב באשמות ואם נפש [5] ונשיא ומשיח בכלל נפש אחת הן. והא דתנן לעיל (דף ח.) אין חייבים אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת ואשם ודאי אין שגגתו חטאת דגבי אשם ודאי מי הוא שגגתו שוה וכו' אלא שגגתו דלות ודאי יחיד בהדיו: **וכ"ד פטורים.** מאשם ודאי דפטורים לגמרי דאין בכלל נפש אחת: **על שמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו כ"ד פטורין.** דאמר לעיל (שם:) אין חטאת לבור אלא בקבועה והני עולה ויורד נינהו: **יחיד ונשיא ומשיח חייבין.** בשמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו דכולן בכלל נפש אחת הן: **אלא שאין כ"ג משיח חייב על טומאת מקדש וקדשיו דכריבי שמעון.** מפרש בגמרא (ע"ש כ:) והא הדין דקאמר רבי שמעון אלא שאין כ"ג משיח חייב על שמיעת הקול דאמר לה מעיל ולא מעידין אותו [6] אלא לא אצטריך ליה למיתנא דהא תנא ליה לעיל ר"ע (מ:): **ומה הן מביאין.** נשיא בבטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו ומשיח בשמיעת קול ובטוי שפתים קרבן עולה ויורד: **ר"ש אומר נשיא מביא פר ושעיר.** ובשם מתלוקות בדבר ר' יוסי הגלילי סבר נשיא ומשיח פטורין מכולן ור"ע סבר נשיא חייב בכולן חוץ משמיעת הקול ומשיח פטור מכולן מעולה ויורד ור"ש סבר נשיא ומשיח חייבין בכולן בעולה ויורד אלא שאין כ"ג ומשיח חייב על טומאת מקדש וקדשיו: **גמ' היה נותן כלל כל: כל שהוא בעולה ויורד.** דהיינו שמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו: **משיח וכ"ד פטורין.** משיח דומיא דכ"ד מה כ"ד פטורים מכולהו משמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו דנכור אין חטאתו אלא בקבועה אף משיח פטור מכולהו:

קשיין

[1] לא תגיע ידו ונאמר לא תשיג ידו. דמשמע מי שבא לידי עניות ועשירות דפעמים עני ופעמים עשיר הוא דישנו בקרבן עולה ויורד ולא משיח ונשיא דלעולם עשירים הם: **נשיא שאין על גביו אלא ה' אלהיו.** מלך ומלך לעולם עשיר הוא. וכ"ג בעינן שיהא גדול מאחיו בעושר דליהוי לעולם עשיר: **נשיא שנצטרע.** לר' ירמיה ולר' יוסי הגלילי דעבר מנשיאותו שאין ראוי להיות מלך כשהוא מצורע כדאמרי' לקמן בפ"ב (דף י.) ויונגע ה' את המלך ויהי מצורע עד יום מותו ושב בית החפשית [1] דמשמע שנשתחפשיממלכותו: **מהו.** מי אמרי' פטור מקרבן עולה ויורד כשהוא נשיא ועכשיו כשנצטרע דעבר מנשיאותו ליתיבי מה דלמא מאי דהוי הוי כשהוא נשיא כלומר הואיל ונדחה הכשנצטרע. ל"א מדחה דמי לגבאי נשיאות מקרבן עולה ויורד לגמרי דהואיל ונדחה יתחה אפילו כשנצטרע אי דלמא מיפטר פטור נשיאות מקרבן עולה ויורד ובזמן דליכא נשיאות ליתייב דהייו לאמויי קרבן כשנצטרע ממנון שלן אי מממנון דגזא דיליה הוי אומר מגזא דידי' הוא דבעי לאמויי וכיון דמגזא דידיה מקבעי אמוי אמעו להכי פטור לגמרי מקרבן עולה ויורד דה"ק רבי ירמיה ור' יוסי ילא נשיא ומשיח שאין באין לידי עניות האי נשיא שנצטרע נמי אינו בא לידי עניות דגזא דידיה כדקאי קאי דגזא דידי' הוא אמרי' לקמן בפ"ב (דף ט.) ויונגע ה' את המלך ויהי מצורע עד יום מותו ושב בית החפשית [1] דמשמע שנשתחפשיממלכותו: **מהו.** מי אמרי' פטור מקרבן עולה ויורד כשהוא נשיא ועכשיו כשנצטרע דעבר מנשיאותו ליתיבי מה דלמא מאי דהוי הוי כשהוא נשיא כלומר הואיל ונדחה כשנצטרע. ל"א מדחה דמי לגבאי נשיאות מקרבן עולה ויורד לגמרי דהואיל ונדחה יתחה אפילו כשנצטרע אי דלמא מיפטר פטור נשיאות מקרבן עולה ויורד ובזמן דליכא נשיאות ליתייב דהייו לאמויי קרבן כשנצטרע ממנון שלן אי מממנון דגזא דיליה הוי אומר מגזא דידי' הוא דבעי לאמויי אמוי אמעו להכי פטור לגמרי מקרבן עולה ויורד דה"ק רבי ירמיה ור' יוסי ילא נשיא ומשיח שאין באין לידי עניות האי נשיא שנצטרע נמי אינו בא לידי עניות דגזא דילי